

پاکستان بر سر دوراهی

پیرمحمد ملاهی: سفر محمد بن سلمان «ولیعهد عربستان به پاکستان در دوره زمانی کنونی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و ترکیب متنوع هیات همراه ولیعهد جوان سعودی و همچنین استقبال بی‌سابقه پاکستانی‌ها از وی نیز این واقعیت را نشان می‌دهد، در حقیقت نیازمندی‌ها اقتصادی و منافع ژئوپلیتیکی عربستان و پاکستان بسترهای مناسبی برای این دیدار فراهم کرده است، بنابراین بسیاری‌ها از آن به عنوان یک دیدار تاریخی یاد می‌کنند که تبعات بزرگی برای منطقه درپی خواهد داشت.» اما آیا این سفر می‌تواند به یک دیدار تاریخی تبدیل شود یا خیر؟ پاکستان در چارچوب سیاست‌های جدید آمریکا در شبه قاره بویژه در افغانستان تحت فشار شدیدی قرار دارد. حتی آمریکایی‌ها، کمک‌های مالی خود به اسلام‌آباد را قطع کرده‌اند و اکنون دولت جدید پاکستان تحت فشارهای خردکننده مالی قرار دارد. این مساله زمانی بغرنج‌تر می‌شود که پاکستان تاکنون نتوانسته یک جایگزین مالی برای کمک‌های مالی آمریکا پیدا کند. به عبارتی دیگر پاکستان به حمایت‌های مالی عربستان و حتی امارات عربی متحده نیازمند است تا از این طریق، کسری‌های مالی خود را جبران کند و در کوتاه‌مدت این کشور را از ورشکستگی نجات دهد. در مقابل نیز عربستان هم از طریق «دیپلماسی دلار» در تلاش است نفوذ خود را در پاکستان افزایش دهد. اما این تنها به نفوذ اقتصادی محدود نمی‌شود، یعنی اگر چه قرار است عربستانی‌ها در پاکستان بیش از ۲۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کنند اما در واری کمک‌های مالی و دلایل اقتصادی این سفر، منافع ژئوپلیتیکی خودنمایی خواهد کرد.

در خاورمیانه کنونی یک اتحاد بزرگ در حال شکل‌گیری است؛ یک ضلع آن را عربستان و امارات تشکیل می‌دهند و در ضلع دیگر آن اسرائیل و آمریکا قرار دارند. بن‌سلمان در تلاش است پاکستان را به عنوان یک ضلع مهم دیگر که این ائتلاف را تکمیل خواهد کرد، وارد این اتحاد کند و از این طریق پاکستان را در چارچوب اهداف سیاسی، نظامی و امنیتی که در جنوب آسیا و خاورمیانه پیگیری می‌کند، قرار دهد. اگر سناریوی مدنظر بن‌سلمان محقق شود این مساله تبعات امنیتی بزرگی برای منطقه و بویژه جمهوری اسلامی را بی‌خواهد داشت. اما باید در این معادله چند نکته مهم و بنیادین را در نظر داشت. پاکستان یک کشور یکدست نیست و نیروهای مختلفی در آن وجود دارند. در بخش مالی و اقتصادی، نیروهای مختلفی از نزدیک شدن عربستان به پاکستان نگران هستند و یک مقاومت منفی در این باره وجود دارد، زیرا وابستگی اقتصادی به عربستان نه‌تنها استقلال سیاسی پاکستان را خدشه‌دار می‌کند بلکه زمینه رشد هر چه بیشتر جریان‌های رادیکال وابسته به سعودی‌ها را افزایش می‌دهد و این برای پاکستان خوشایند نخواهد بود. پاکستان به طول ۴ دهه گذشته یکی از مقاصد اصلی جریان‌ها و تفکرات رادیکال بوده است و اکنون نخبگان این کشور نمی‌خواهند یک بار دیگر به مرکز اصلی تفکرات رادیکالی تبدیل شوند که عربستان از آنان حمایت خواهد کرد. در طرف دیگر ماجرا واقعیت‌های امنیتی و تاریخ سیاست خارجی پاکستان قرار دارد که سیاستمداران کنونی این کشور نمی‌توانند براحتی از آن عدول کنند. تاکنون سیاست خارجی پاکستان در قبال ریاض و تهران بر پایه یک توازن قرار داشته، یعنی در روابط پاکستان و عربستان از یک طرف و روابط پاکستان و ایران از طرف دیگر نوعی از توازن وجود داشته است. همچنین پاکستان وابستگی مطلوبی با ۲ همسایه دیگر این کشور یعنی هندوستان و افغانستان ندارد. پاکستان همواره به این مساله متهم می‌شود که با حمایت از «لشکر طلیعه» و «جیش محمد» در کشمیر هندوستان ناامنی‌های گسترده‌ای در کشور همسایه ایجاد می‌کند. همین مساله درباره افغانستان و حمایت از طالبان و «شبکه حقانی» نیز وجود دارد، بنابراین پاکستانی‌ها اگر بخواهند مرزهای غربی این کشور با ایران را بنا بر درخواست سعودی‌ها ناامن کنند نه‌تنها به منافع ملی خود ضربه بزرگی وارد می‌کنند، بلکه معادله بازی را به سمت و سوی منزوی و ایزوله شدن خود در جنوب آسیا پیش می‌برند، بنابراین اکنون پاکستان میان ۲ گزینه با دوراهی سختی قرار دارد. از یک طرف دیپلماسی دلار سعودی، ولیعهد جوان این کشور و پایان دادن به بحران‌های اقتصادی وجود دارد و در طرف دیگر منافع ژئوپلیتیکی و استقلال حاکمیتی، راهبردهای دیگری بر اسلام‌آباد تحمیل خواهند کرد. پاسخ پاکستان به این دوراهی تا حدودی مسیر تحولات منطقه و همچنین معادله بازی خاورمیانه را تغییر خواهد داد.

«کارشناس مسائل شبه قاره

مادورو: ما در مقابل امپریالیسم ایستاده‌ایم

گروه بین‌الملل: هند خرید نفت خود را از ونزوئلا متوقف نمی‌کند! این خبر را دولت «رنردا مودی» در حالی عنوان کرد که آمریکا امیدوار بود بتواند کشورهای خریدار نفت ونزوئلا را به بهانه اوضاع داخلی این کشور متقاعد کند به جای خرید از دولت قانونی ماسدورو از دولت جعلی و خودخوانده گویادو انجام دهند. در این میان دولت ماسدورو در دفاع از حق حاکمیت سرزمینی‌اش ۵ تن از اعضای پارلمان اروپا را از این کشور اخراج کرد.

به گفته «استپان گونزالس پونس» یکی از قانونگذاران اسپانیایی که رهبری این گروه را برعهده داشت، به اعضای پارلمان اروپا بدون توضیحی گفته شد ونزوئلا را ترک کنند. وی ادامه داد: «ما را از ونزوئلا اخراج کردند و پاسپورت‌های‌مان را گرفتند. آنها دلیل این اقدام را نگفتند». این اتفاق جدیدترین تنش بین اروپا و نیکلاس ماسورو، رئیس‌جمهوری ونزوئلاست. دیگر قانونگذارانی که به ونزوئلا سفر کرده بودند تا با گویادو دیدار کنند، «خوزه ایگناسیو سالافرانکا» و «گابریل مائو آدورو» از اسپانیا، «لیستر دولانگ» از هلند و «پائولو رانخل» از پرتغال بودند. گویادو در پیامی توییتری در این باره نوشت: «این قانونگذاران اروپایی توسط رژیم‌ی که بشدت منزوی و غیرمنطقی است، از کشور اخراج شدند». تنها ۵۰ کشور شامل تعداد کشور اروپایی و برخی همسایگان ونزوئلا به علاوه ایالات متحده، گویادو را به عنوان «رئیس‌جمهوری موقت» ونزوئلا به رسمیت شناسخته‌اند که نوعی بدعت‌گذاری در قواعد بین‌المللی است. نباید از نظر دور داشت که آمریکایی‌ها به دنبال ایجاد درگیری‌های خیابانی در این کشور هستند. در تحولی دیگر، کاراکاس برای مقابله با زیاده‌خواهی‌های واشنگتن، اجازه نشستن هواپیمای حامل تسلیحات آمریکایی را در خاک ونزوئلا نداد. آمریکایی‌ها قصد داشتند این تسلیحات را به دست مزدوران گویادو با هدف ایجاد خشونت‌های خیابانی برسانند. البته آمریکایی‌ها دعا می‌کنند این هواپیماحامل کمک‌های انسان‌دوستانه است. آمریکا از هر ابزاری برای اعمال فشار بر دولت ونزوئلا استفاده می‌کند به طوری که این کشور حتی از دولت‌های جهان خواسته از ونزوئلا نفت نخرند.

مقاومت
گروه بین‌الملل: سیرک ورشو که طرحی به‌سودی – آمریکایی برای از بین بردن قضیه فلسطین بود، بیش از هر چیز تلاش‌ها برای عادی‌سازی و فراتر از آن، علنی کردن روابط رژیم‌های مترجع عربی با رژیم اشغالگر را نشان داد، آن هم در حالی که آن دسته از کشورهای عربی منطقه که در مدار مقاومت قرار دارند، با تحریم این نشست، برقراری هر گونه روابط با اسرائیل را محکوم کردند. در همین راستا، فرماندهان گروه‌های حشدالشعبی در عراق با اتخاذ موضعی شدیداللعن در مخالفت با همپیمانی با تل آویو، سندی را تحت عنوان سند بی‌زاری از عادی‌سازان روابط با اسرائیل را امضا کردند که بر اساس آن، هر گونه ارتباط و تماس عراقی‌ها با رژیم صهیونیستی بر اساس قانون عراق، جرم تلقی می‌شود. این سند را ابومهدی المهندس نایب‌رئیس تشکیلات حشدالشعبی،

کارزار شام
گروه بین‌الملل: هر چند هنوز خروج کامل نیروهای نظامی آمریکا از سوریه قطعی نشده است و در خود آمریکا، میان پنتاگون و کاخ سفید در این باره اختلاف‌نظر جدی وجود دارد ولی در هر حال آنچه مسلم است اینکه آمریکا می‌خواهد عواقب خروج احتمالی از سوریه را به فرصتی برای ایجاد فتنه‌ای جدید در این منطقه تبدیل کند. بعد از آنکه مایک پنس، معاون رئیس‌جمهوری آمریکا از اروپایی‌ها خواست نیروی ناظر به شمال شرقی سوریه برای پر کردن جای خالی نیروهای آمریکایی در حفاظت از کردها اعزام کنند، دونالد ترامپ در توثیتی تهدیدآمیز از اروپایی‌ها خواست ۸۰۰ عضو داعشی بازداشتی تبعه اروپایی را از آمریکا تحویل بگیرند و الا گزینه دوم ممکن است آزادی این افراد باشد. دونالد ترامپ که بیش از یک هفته است در حال وعده دادن برای اعلام پیروزی ۱۰۰ درصدی بر داعش به سوریه است، روز ۲۰ پش در توییترش نوشت: «امریکا از انگلیس، فرانسه، آلمان و دیگر متحدان اروپایی می‌خواهد بیش از ۸۰۰ جنگجوی داعشی که ما در سوریه دستگیر کردیم را تحویل گرفته و محاکمه کند. خلافت (داعش) در آستانه فروپاشی است. جایگزین این موضوع که راه خوبی نیست آن است که ما مجبور به آزاد کردن آنها شویم.» رئیس‌جمهور آمریکا در توثیت دیگری نوشت: «امریکا می‌خواهد شاهد نفوذ این جنگجویان داعشی به اروپا باشد، چرا که آنجا احتمالا جایی است که آنها به آنجا می‌روند. ما بیش از حد کار و هزینه می‌کنیم. زمان آن فرا رسیده که دیگران با پیش بگذراند و کاری را که قادر به انجام آن هستند انجام دهند. ما بعد از پیروزی ۱۰۰ درصدی بر خلافت (داعش) به کشور (امریکا بازمی‌گردیم.» این در حالی است که درخواست هانن مبنی بر پذیرش تروریست‌های داعش از طرف کشورهای اروپایی، با مخالفت بسیاری از این کشورها روبه‌رو

راشاتودی در همین ارتباط گزارش داده پس از اینکه مقامات بلندپایه آمریکا درباره خرید نفت از ونزوئلا به کشورهای جهان هشدار دادند، یک مقام دولتی هند اعلام کرد این کشور برای تعیین ارزش واردات نفت از هر کشور، ملاحظات تجاری و منافع خود را در نظر خواهد گرفت. پس از اینکه «مانوئل کوئوه‌دو» وزیر انرژی ونزوئلا، در سفر ناگهانی خود به هند گفت که به رسمیت شناخته‌اند که نوعی بدعت‌گذاری در قواعد بین‌المللی است. نباید از نظر دور داشت که آمریکایی‌ها به دنبال ایجاد درگیری‌های خیابانی در این کشور هستند. در تحولی دیگر، کاراکاس برای مقابله با زیاده‌خواهی‌های واشنگتن، اجازه نشستن هواپیمای حامل تسلیحات آمریکایی را در خاک ونزوئلا نداد. آمریکایی‌ها قصد داشتند این تسلیحات را به دست مزدوران گویادو با هدف ایجاد خشونت‌های خیابانی برسانند. البته آمریکایی‌ها دعا می‌کنند این هواپیماحامل کمک‌های انسان‌دوستانه است. آمریکا از هر ابزاری برای اعمال فشار بر دولت ونزوئلا استفاده می‌کند به طوری که این کشور حتی از دولت‌های جهان خواسته از ونزوئلا نفت نخرند.

بولتون در توثیتی که در آن مقاله بلومبرگ درباره روابط نفتی هند و ونزوئلا مورد اشاره قرار گرفته بود، گفت: کشورها و شرکت‌هایی که به ماسدورو کمک می‌کنند منابع ونزوئلا را بدزدند، فراموش نخواهند شد. از سوی دیگر «رویش کومار» سخنگوی وزارت روابط خارجه هند در کنفرانسی خبری گفت: «ونزوئلا رئیس اوپک و جی‌ای‌سی‌اف (اوپک گاز) است. ما هیچ سیستم تهاتری و مبادله کالا به کالایی با ونزوئلا نداریم. ملاحظات تجاری و

ونزوئلا اعضای پارلمان اروپا را برای دیدار با گویادو راه نداد

مادورو: ما در مقابل امپریالیسم ایستاده‌ایم

از درخواست‌های مخالفان است موافقت نمی‌کنید، گفت: همه جهان باید بدانند ونزوئلا شاهد انتخابات ریاست‌جمهوری زودهنگامی بود. بر اساس قانون اساسی ونزوئلا، انتخابات ریاست‌جمهوری بایدنوامبر یا دسامبر سال ۲۰۱۸ برگزار می‌شد اما در خلال گفت‌وگوهایی که نوامبر ۲۰۱۷ انجام شد، مخالفان خواستار برگزاری انتخابات زودهنگام شدند، بنابراین طی مذاکراتی که انجام شد به این نتیجه رسیدیم انتخابات زودهنگام در ۴ ماه اول سال ۲۰۱۸ برگزار شود که پس از آن برخی مخالفان عقب‌نشینی کردند. انتخابات در ونزوئلا بر اساس قانون اساسی و با شفافیت کامل و با نظارت ناظران داخلی و بین‌المللی برگزار شد. در این انتخابات حدود ۱۰ میلیون نفر شرکت کردند و من توانستم ۶۹ درصد آرا را کسب کنم. بنابراین انتخابات زودهنگام برگزار شد و اکنون بار دیگر صحبت از برگزاری انتخابات زودهنگام می‌شود و این تنها به منظور به‌هم زدن امنیت و ایجاد ناامنی در ونزوئلاست. کاخ سفید تلاش می‌کند از این طریق تسلط خود را بر ونزوئلا دیکته کند.

از همین حال رئیس‌جمهور ونزوئلا که این روزها با رسانه‌های مختلفی گفت‌وگو می‌کند، در مصاحبه‌ای با شبکه الجزیره قطر گفت: امروز در دوران ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ، گروهی از افراط‌گراها به حکومت رسیده‌اند که تلاش می‌کنند با کودتا علیه دولت ونزوئلا بر این کشور مسلط شوند. این گروه افراط‌گرا حتی به مداخله نظامی آمریکا در ونزوئلا نیز تشویق می‌کنند. بنابراین رویارویی آمریکا با ونزوئلا در اصل رویارویی امپریالیسم آمریکا با نظام انقلابی و مردمی ونزوئلاست. رئیس‌جمهور ونزوئلا در پاسخ به این سوال که چرا شما با برگزاری انتخابات زودهنگام که یکی

در بحبوحه رقابت حکام عربی برای همپیمانی با رژیم صهیونیستی

مقاومت عراق سند «بی‌زاری از اسرائیل» را امضا کرد

هادی العامری دبیر سازمان بدر و رهبر فراکسیون بزرگ انتخاباتی الفتح، شیخ قیس الخزعلی دبیرکل عصائب اهل الحق و شیخ اکرم الکعبی دبیرکل جنبش النجبا امضا کردند. در این سند آمده است: «بعد از موج تسلیم شدن برخی دولت‌های عربی در عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی، آمریکا اکنون تلاش می‌کند برخی شخصیت‌های ضعیف‌النفس عراق را به تسلیم در برابر این رژیم غاصب وادارد». در این سند تاکید شده است آمریکا عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی، با اهداف جاسوسی و تخریب عراق، برای این افراد ضعیف‌النفس نقشه ریخته و می‌خواهد بتدریج آنها

جدال آمریکا و اروپا درباره سرنوشت داعشی‌ها

اسد: آمریکا وابستگی‌اش را می‌فروشد

شده و این مساله به مناقشات ۲ سوی اتلانتیک دامن می‌زند. فرانسه، آلمان، بلژیک و دانمارک گفته‌اند در صورت موافقت با این امر، باید نگران واکنش منفی مردم خود باشیم. ادعاهای ترامپ درباره مقابله آمریکا با داعش در حالی صورت گرفته که رسانه‌ها و مقام‌های سوریه و عراق طی سال‌های اخیر بارها گزارش‌هایی مبنی بر کمک‌های واشنگتن به تروریست‌های داعش مخابره کرده‌اند. در واقع، صحنه‌ای که آمریکا درباره پیروزی خیالی بر داعش ترتیب داده و سعی در القای آن در افکار عمومی جهان دارد، تلاشی برای سرپوش‌گذاری رسانه‌ای بر ارتباط و ائتلاف مستحکم خودش با داعشی است که دست به جنایت‌های بی‌شماری زده و نامش در لیست سازمان‌های تروریستی بین‌المللی ثبت و درج شده است.

■ **مصادره ۴۰ تن طلای داعش توسط آمریکا**

در همین راستا گروه موسوم به «دیدبان حقوق

رژیم صهیونیستی سلاح‌هایش را روی کودکان فلسطینی آزمایش می‌کند

خبرنگار صهیونیست:

ارتش اسرائیل وحشی است

اوشرات کوتلر، خبرنگار شبکه ۱۳ تلویزیون رژیم صهیونیستی ارتش این رژیم را اشغالگر و وحشی خواند. بر اساس این گزارش، کوتلر در برنامه زنده تلویزیونی عنوان کرد اسرائیلی‌ها فرزندان‌شان را به کرانه باختری می‌فرستند و به عنوان انسان‌هایی وحشی بازمی‌گردند. وی تاکید کرد این نتیجه حتمی اشغالگری است. خبرنگار صهیونیست افزود: آنچه نیروهای ارتش در کرانه باختری و نوار غزه انجام می‌دهند، نتیجه اشغال این مناطق است. این اظهارات موجی از انتقادات را در محافل سیاسی و رسانه‌ای صهیونیستی به دنبال داشته است. در همین رابطه یک پروفیسور عرب‌تبار فلش کرد ارتش رژیم صهیونیستی تسلیحات متعددی را روی مردم مظلوم فلسطین بویژه کودکان آزمایش کرده است تا دریابد کدام قوی‌تر است. پروفیسور «آدره شلوعوب کوور کبان» اخیرا در یک سخنرانی در دانشگاه کلمبیای آمریکا گفته‌است: «محیط‌های فلسطینی آزمایشگاه‌هایی برای صنایع امنیتی اسرائیل هستند که سلاح‌هایش را روی کودکان فلسطینی آزمایش می‌کند.» به گزارش رادیو ارتش اسرائیل، این خاتم دانشمند و فعال اجتماعی عرب که مدتی را در دانشگاه عبری القدس در بیت‌المقدس در کنار محققان صهیونیست سپری کرده، شهادت برخی کودکان و نوجوانان فلسطینی را که در این رابطه توسط نظامیان اسرائیلی به عنوان موش آزمایشگاهی انتخاب شده بودند منتشر کرد. در یکی از موارد کودکی به نام «محمد» می‌گوید: «ارتش (رژیم صهیونیستی) انتخاب می‌کند که چه بمبی باید استفاده شود؛ بمب گازی یا کتیف؟ اینکه گلوله‌ها را روی کیسه‌های پلاستیکی و ساک‌های لباس آزمایش کنند یا ما را با سلاح خودکار یا چکم‌های‌شان بزنند.» این در حالی است که اخیرا برخی رسانه‌ها دیدگاه‌های محققان درباره بیرون آوردن اعضا و جوارح کودکان فلسطینی توسط نظامیان اسرائیلی را بازتاب داده‌اند. یک فیلسوف معتبر بلژیکی به نام «اوبرشت فان در بریکن» از مدیران اتحادیه تجاری «کود» در این کشور تایید کرده که پاییز امسال که مردم نواز غزه در حصر تا سرحد مرگ‌گرسانی می‌کشیدند، کودکان‌شان توسط ارتش صهیونیستی ربوده شده و به‌خاطر اعضا و جوارح‌شان به قتل می‌رسیدند.» این به منزله تایید گزارش‌های وحشتناکی است که نوامبر ۲۰۱۵ توسط سفیر فلسطین در سازمان ملل ارائه شده بود.

■ ■ ■

موافقت با طرح استقرار مجدد

در الحیدده

دولت نجات ملی یمن با طرح استقرار مجدد در الحدیدده که از سوی رئیس تیم ناظران سازمان ملل در الحدیدده مطرح شده است، موافقت کرد. این موضوع را مهدی المشاط، رئیس شورای عالی سیاسی یمن یکشنبه‌شب پس از دیدار با نماینده سازمان ملل در امور یمن اعلام کرد. وی گفت: ادامه و اصرار طرف مقابل (دولت مستقر یمن) بر عدم پایبندی به تعهدات توافق سوئد، حکایت از عدم جدیت آن در تحقق صلح یمن دارد. منابع آگاه تصریح کردند طرح استقرار مجدد شامل بنادر الحدیدده، الصلیف و راس عیسیی خواهد بود. طبق توافق به دست‌آمده در سوئد در ششم دسامبر سال ۲۰۱۸، باید نیروهای امنیتی محلی در شهر و بندر الحدیدده مستقر باشند و دیگر نیروهای مسلح این شهر را ترک کنند.

■ ■ ■

نشست ورشو نتیجه عکس داد

اجلاس «ویشه‌گرا» در سرزمین‌های اشغالی لغو شد

تشدید تنش

میان لهستان و رژیم صهیونیستی

نشست فتنه گذشته ورشو علیه ایران به عقیده کارشناسان نزدیک به دولت لهستان قرار بود نقطه عطفی برای ارتقای روابط میان ورشو و تل آویو باشد اما نه تنها این اتفاق نیفتاد بلکه این نشست عملا به محلی برای اوج‌گیری دوباره تنش میان دوطرف درباره رخداد‌های جنگ جهانی تبدیل شد. چند روز پیش نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در حالی که در لهستان حضور داشت لهستانی‌ها را به همدستی با آلمان نازی و کشتار یهودیان متهم کرد. این اظهارات به لغو سفر نخست‌وزیر این کشور به فلسطین اشغالی را موجب شد. روز گذشته نیز اسرائیل کاتص، وزیر خارجه جدید اسرائیل در مصاحبه با رادیو ارتش این رژیم به نقل از اسحاق شامیر گفته بود: «بسیاری از لهستانی‌ها با نازی‌ها همکاری کردند و در نابودی یهودیان نقش داشتند.» در واکنشی شدید به این موضع‌گیری‌ها، رئیس‌جمهوری لهستان درباره اجلاس که قرار بود در ارشی اشغالی برگزار شود، گفت: «بهرتر است این اجلاس برگزار نشود». پس از آنکه لهستان از شرکت در اجلاس «ویشه‌گرا» که قرار بود امروز سه‌شنبه در سرزمین‌های اشغالی برگزار شود کنار کشید، این اجلاس لغو شد.